

Kỷ niệm 40 năm ở Natuna Island: Vay, trả

Nhân đọc một tin vắn ngày **26/02/2015**. « *Mới đây Indonesia phải nâng cấp một căn cứ không quân trên đảo Natuna, phía nam Biển Đông để có thể bố trí tiêm kích Su-27 và Su-30, kể cả Su-35 đang đàm phán mua của Nga. Việc bố trí tiêm kích Sukhoi trên đảo Natuna là phản ứng của Indonesia trước yêu sách của Trung Quốc đòi chủ quyền hầu hết Biển Đông qua bản đồ đường lưỡi bò lan đến tận Natuna của Indonesia.* »

Tự nhiên đọc đến địa danh Natuna, bỏ tờ báo xuống, những hình ảnh của tháng 5 năm xưa như quay lại trong tôi.

Thấm thoát đã gần 40 năm, tôi rời đảo này, sau hơn một tuần cư trú, để qua đảo Kuku, trước khi « đáp » qua hòn đảo nổi tiếng là Galang. Từ Natuna qua Kuku, đi tàu hơn 30 phút (theo trí nhớ). Và từ Pulau Galang, đi tàu nhỏ chừng 1 giờ là đến Singapore, nơi có phi trường lớn, để đi định cư ở các nước khác.

Natuna, là một trong 272 hòn đảo của Indonesia.

Là một hòn đảo quân sự, Natuna có một phi trường quân sự khá lớn và là « tiền đồn » của Indonesia trên biển Đông. Dân chúng cư ngụ, đa số là ngư phủ hay là nông dân. Và đa số là theo đạo Hồi, không ăn thịt heo.

1984, khởi hành được 7 ngày thì chúng tôi đến Natuna. Từ ngoài khơi, thấy bờ Natuna đấy nhưng tài công phải đợi ghe bản xứ ra lai dắt vào chứ không dám mạo hiểm vào thẳng. Lý do là đá san hô dày đặc, không biết đường vào thì lủng và đắm ghe là điều tất yếu.

Sau khi làm thủ tục khai báo với cảnh sát sở tại thì cả ghe được « cư ngụ » ngay tại cầu tàu Natuna. Nói cho oai là vậy thôi chứ ghe cập cầu tàu và neo tại chỗ. Bao người trên ghe cứ ...tiếp tục ăn ngủ tại chỗ trên ghe. Vệ sinh thì chẳng cần đi đâu xa, nước biển chung quanh đó thôi.

Năm xưa, Natuna còn rất đơn sơ. Cảng Natuna, lúc đó chỉ là một cầu tàu đơn sơ, có một văn phòng cảnh sát, với những chuyến tàu nối liên lạc với Jakarta vài lần một tuần.

Sau cuộc hải trình mệt mỏi, được nghỉ chân ở Natuna, chúng tôi đã trải qua những giây phút nghỉ ngơi, thư giãn thật nhẹ nhàng, ngay trên ghe của mình. Ghe Bến Tre SS-1261. Được cung cấp gạo, nước ngọt, nhưng thiếu thịt thà, chúng tôi tổ chức lại cuộc sống nấu ăn hàng ngày.

Để giải quyết nhu cầu chất đạm thì đã có những đàn cá bơi tung tăng tự do trong làn nước quanh tàu. Dân ghe chỉ cần dùng mùng ngủ, cột dây ở bốn góc ngoài, thả nhẹ xuống nước. Bốn góc trong thì cột đá cho mùng nặng vừa đủ chìm xuống nước. Sau đó thả mùng ngược xuống nước. Và cho chút

mồi để nhử cá vào giữa mùng và đọi đàn cá bơi vào là kéo dây lên. Nước ngọt thì một tuần hai lần, có ghe chạy qua những hòn đảo lớn hơn gần đó để chở về từng « phuy » nước.

Cuộc sống cứ vậy mà trôi qua.

Ở Natuna, tôi đã chứng kiến một sự việc hơi kỳ lạ. Có thể dùng sự việc này để chứng minh câu « ở đời có vay có trả ». Sự việc đó như sau :

Khi ở Natuna được vài ngày thì chúng tôi bị nhóm cảnh sát nơi đó « vòi vĩnh » là phải chung tiền gọi là « phí nhập cảnh » vào Natuna. Nếu không, sẽ không được cho ở lại Natuna, đi đâu thì đi !

Trước viễn cảnh « ra khơi » bắt buộc này, em nào cũng... run cầm cập. Và một nhóm, thông thạo tiếng Anh được cử lên thương lượng với nhóm cảnh sát này.

Hai người trong ghe trong đó có một người từng đi tu nghiệp bên Mỹ và tôi được cử ra điều đình về số vàng mà cảnh sát đòi. Đó là một chỉ vàng/một người (Năm xưa, tiếng Anh ngọng nghịu của tôi vẫn được coi là khá trong số những người đi).

Trên ghe có 49 người, vị chi là 49 chỉ vàng. Vấn đề là đào đâu ra số vàng trên ? Vì khi ghe chúng tôi đi từ Bến Tre trước đó vài ngày, chúng tôi đã bị « tóm gọn » bởi đoàn ghe đánh cá Tiền Giang. Chỉ sau 2 ngày trên biển. Nói là ngư dân đánh cá Tiền Giang thì không biết có phải không nhưng cứ nhìn những ngư dân này, đầu cột khăn, mình xăm văn vện và trang bị M16 và cả M79 cùng cách họ gọi nhau trên biển (bằng cách bắn súng lên trời khi biển lặng, trời quang đãng thì ghe khác, từ xa, đã nghe) thì mấy ai nghĩ là đó là ngư dân ?

Những ngư dân này ròng ghe của chúng tôi bằng dây. Và kéo ghe theo họ đi đánh cá trên biển.

Khi biển lặng, sóng êm, không gió và ghe bị kéo đi như vậy, không khí trong ghe cực nóng, thiên hạ nhào xuống biển tắm. Nước biển ở đây không còn là màu xanh đậm nữa mà phải nói là màu gần như màu đen vì độ sâu của biển. Nhảy xuống giữa biển để tắm, mấy ai dám nghĩ đến ? Nhưng sau đó, vì quá nóng nên vài thanh niên cũng nhảy xuống tắm. Sự tắm tấp của những « cư dân » trên ghe chấm dứt sau đó khi thiên hạ thấy bên ghe đánh cá quốc doanh kéo lên những con cá mập lớn hãi hùng. Chắc cũng cỡ mấy con trong phim Jaws của Spielberg vậy. Cá đánh bắt được, bị kéo lên ghe làm thịt và được ướp muối, đá tại chỗ. Máu me, phần còn lại của cá, theo nước rửa ghe, đổ xuống biển.

Các bạn có thể tưởng tượng cảnh đám cá mập đói dưới biển giành giựt ăn ra sao. Từ ghe chúng tôi, chỉ thấy những vây cá là vây cá, xôn xao, náo loạn cả một vùng.

Sau đó, chịu không thấu với cái nóng và ai cũng nung nấu ý chí ra đi nên tối đó, một người được mọi người cử bơi qua (ban đêm khi cá mập ...ngủ ?) điều đình với ghe đánh cá. Ai cũng biết là ghe đánh cá đã ở quá xa bờ nên việc kéo chúng tôi về để cho “nhập trại” là điều không thể. Họ kéo chúng tôi đi ròng rã 1, 2 ngày với mục đích là cho mệt mỏi. Để....“ói” tiền ra để đi cho mau...

Do đó, mấy ai còn vàng bạc nào nữa để nạp cho cảnh sát Natuna ?

Khi đã điều đình xong thì ghe vượt biên được ghe đánh cá cung cấp nhiên liệu, nước và thức ăn để tiếp tục hải trình. Hải trình tiếp tục mà không có la bàn hay hải bàn. Vì tất cả đã bị tịch thu. Nhưng họ đã cho đi thì quá mừng rồi. Đòi hỏi quá, có khi bị cho về “nhập trại” ở Ba Tri thì cũng phiền nên 100% “nhất trí” con đường đau khổ phải đi. Không hải bàn thì nhắm hướng và nhìn sao trên trời ban đêm. Cũng may là những đêm sau đó, trời không mây, không có giông tố nên vài người làm thầy Gia Cát dỏm. Nhìn các chòm sao, đoán hướng gió, mây...

Đêm trên biển, thật yên tĩnh và tuyệt đẹp: “đêm dịu dàng thế kia” ! Ghe cứ âm thầm lướt đi trong đêm, dưới ánh trăng vàng với những con sóng bạc. Khi ghe gần đến vùng đất liền thì tôi, nhờ nằm trên thành gỗ trên ghe, được ngắm những con cá heo bơi song song. Được “đặc ân” nằm trên thành ghe, không phải để ngắm cá, mà là để nhận những xô nước thải của các “cư dân” bên dưới chuyền lên, đổ xuống biển rồi tráng xô, chuyền lại xuống.

Cứ như vậy, cuối cùng, “giòng đờn” đưa đẩy đến Natuna.

Từ 49 chỉ vàng, nghe ca cấm, cảnh sát Natuna, (tôi chỉ nói về vài người cảnh sát Natuna những nhiều ở khu đó, lúc đó chứ không có ý vợ dũa cả nắm tất cả cảnh sát Natuna) “mũi lòng”, rút xuống, chỉ còn đòi 10 chỉ vàng. Mà 10 chỉ, cả ghe, góp tới, góp lui cũng không đủ, chỉ được vồn vẹn 6 chỉ, theo trí nhớ của tôi.

Mà nói cho đúng ra là những người này, cũng có cuộc sống khó khăn vì ở khu khi ho cò gáy này. Tôi nhớ lúc anh cảnh sát bùi ngủi nói “Rồi các ông bà sẽ lên đường đến vùng đất mới chứ chúng tôi thì chắc suốt đời ở đây”. 6 chỉ vàng được góp thì 2 anh trong nhóm phân công tôi ở lại ghe để có phái đoàn nhân đạo nào đến thì tôi liệu bề ra cà lăm tiếng Anh với họ. Còn họ thì lên gặp nhóm cảnh sát giao vàng.

Sau đó, họ về ghe và thông báo đã thương lượng xong và 2 ngày sau, khoảng 10 giờ, sẽ có tàu của Cao Ủy LHQ qua đón chúng tôi qua đảo Kuku (đảo lớn hơn) như đã nói. Đêm đó và đêm sau, hai thầy trò kia lên bờ đi chơi đến 2,3 giờ sáng mới ngắt ngưỡng về ghe.

Ngày đi đã đến thì đột nhiên, từ 5 giờ sáng, người trưởng nhóm, là người đi điều đình với cảnh sát Natuna, bị đau bụng, ói mửa và đau đốn kinh hoàng chịu không nổi. Hỏi ra thì anh ta có chứng đau ruột thừa. Anh ta đau cực đỉnh mà cảnh sát Natuna không chịu đưa đương sự vào bệnh viện Natuna. Lý do đây là bệnh viện quân sự. Chúng tôi đành bất lực nhìn anh ta lặn lội.

Nguyên do, tôi nghĩ đơn giản là ở bên Nam Dương, dân đa số theo đạo Hồi, không ăn thịt heo. Do đó, trong thời gian qua, chẳng ai có thịt heo và cũng chẳng có tiền để mua thịt khác ăn. Nên khi ăn chặn tiền, thầy trò kéo nhau đi ăn nhậu thịt thà (thịt heo rừng như đương sự tiết lộ sau đó) nên bộ ruột không chịu nổi ngay lượng mỡ thịt nên đình công. Điều này, tôi đã từng thấy một trường hợp cấp

cứu ở bệnh viện Bình Dân, do ăn lượng thịt thà nhiều trong một dịp cưới hỏi, sau một thời gian thiếu chất đạm của cái thời bao cấp lịch sử.

Trong giờ phút đó, việc phải để đương sự ở lại Natuna trên ghe đã được đề cập đến. Vì con tàu nhỏ “trung chuyển” chỉ đến chờ chúng tôi ra từ bờ ra chỗ tàu lớn, đậu ở ngoài xa, không tấp vào cảng Natuna được. Do nước trong cảng không đủ độ sâu. Từ bờ ra đến tàu sắt lớn, nam, phụ, lão, ấu phải dắt díu, bám dây thừng do tàu lớn thả xuống ngang sườn tàu, để leo lên. Ngoài khơi lúc đó, có những cơn sóng mạnh làm con tàu nổi gập ghềnh thì có khi leo một mình còn chưa xong thì làm sao đỡ nổi người bệnh lên ? Ở lại thì có khi an toàn mạng sống hơn. Và anh ta có thể đi trong chuyến sau khi có ghe khác đến nếu số phận anh ta “tai qua nạn khỏi”. Còn không thì coi như “sinh là ký, tử là quy” hay “đến mà không đến” là vậy.

Thế là bà con, từng người, đến chia tay với anh ta. Dù gì, cũng cùng nhau trải qua sáu đêm sinh tử với nhau trên biển.

Đột nhiên, anh ta bật khóc và nói lớn « *Tôi xin lỗi bà con. Hôm kia, tôi đã điều đình với cảnh sát Natuna và chỉ đưa có 4 chỉ, còn 2 chỉ thì tôi bỏ túi. Bây giờ, Trời phạt tôi* ». Cả ghe, nghe xong, quá sức sửng sốt với lời tự thú này. Vì cả ghe đã cùng nhau chia ngọt sẻ bùi, gian khổ trong suốt thời gian qua và không ngờ lại có người thủ lợi trên xương máu của mọi người trong những giây phút như vậy.

Tuy nhiên, khi chia tay, mọi người đều bỏ qua chuyện đó và đều thành tâm chúc anh ta mau bình phục. Chẳng ai có ý bức tức gì về chuyện đã qua. Khi ghe rời bến để ra tàu lớn neo ngoài khơi, tiếng anh ta kêu la, khóc lóc...vì đau và sợ bị bỏ rơi, ám ảnh tôi mãi.

Sau đó, chúng tôi lại tiếp tục được chuyển trại lên đảo lớn cuối cùng là đảo Galang. Từ đây, sẽ là trạm dừng chân cuối để mọi người sau đó chia tay nhau, qua Singapore, đáp máy bay đi định cư.

Một tháng sau đó, tình cờ, tôi gặp lại anh ta, ốm nhom, tiều tụy trên đảo Galang. Hỏi ra mới biết cảnh sát Natuna cuối cùng cũng chấp nhận chở anh ta vào bệnh viện quân sự, không biết có phải do

anh ta nhả tiền ra hay không hay do tình nhân đạo giữa người và người. Kết cuộc như vậy là vẹn toàn.

Sau này chúng tôi mới biết là ghe nào ghé Natuna cũng bị vùi vĩnh như vậy. Và dù không có tiền đưa thì sau đó, tàu của LHQ đều ghé qua đón để đưa lên đảo lớn hơn, ở đây là Galang, khi được báo tin.

Galang 1984 có 3 khu. Galang I là cho những người mới đến hay chỉ ở một thời gian ngắn rồi đi định cư. Nơi đây, đầy đủ văn phòng, chợ búa và trường học, chùa, nhà thờ.

Linh mục Gildo Dominici Đỗ Minh Trí

Galang 2, dành cho những người, đã qua phỏng vấn, chờ đi, thời gian khá lâu. Và Galang 3 là nơi những người “đến mà không đến”.

Hơn 30 năm sau, ngồi nhớ lại những gì xảy ra, tôi chợt nhận thấy là quả thật, có những việc mình không lý giải được. Nhất là khi ở trong trại, tôi có dịp đi đón những người khác, đi ghe đến sau. Và nhân cơ hội này, họ kể cho tôi nghe những điều kỳ dị xảy ra trên biển ban đêm. Những điều mà tôi nghĩ, khoa học ngày nay, cũng chưa lý giải được. Và tôi cũng không nghĩ những người vừa vượt chết này lại nói không đúng về sự việc. Nhất là họ là những người đã mất người thân ngay trên ghe đó.

Chỉ nghĩ là trong cuộc sống, mọi người cố gắng sống với cái Tâm của mình là điều hay nhất.

Làm những điều không hay thì có khi nhận lại sự có vay, có trả trong cuộc sống này hay cuộc sống khác chẳng ? Tôi không biết và cũng không đoan chắc điều này. Nhưng có điều là nếu sống với cái Tâm thật thì ít ra, trong lòng mình sẽ thanh thản hơn.

« Sống trong đời sống », tôi thêm câu « ít, nhiều », « đều cần có một tấm lòng.... »

KP

Tháng 2, 2015

Kỷ niệm ghe SS-1261

Bến Tre – Natuna, tháng 5, 1984